

**Statistikdokumentation for
Omkostningsindeks for anlæg 2024**

1 Indledning

Omkostningsindekset for anlæg har til formål at belyse udviklingen i omkostninger ved anlægsarbejde i Danmark, og benyttes bl.a. til regulering af byggerikontrakter og for at følge konjunkturudvikling i byggebranchen. Statistikken er udarbejdet i forskellige former siden 1959, men i sin nuværende form er indeksene for jordarbejde, asfaltarbejde, betonkonstruktioner og jernkonstruktioner sammenlignelige fra år 1976 og frem. Indeks for anlæg af veje er sammenlignelig fra 1996 og frem.

2 Indhold

Omkostningsindekset for anlæg er en kvartalsvis opgørelse af udviklingen i omkostninger forbundet med anlægsarbejde. Indekset opgøres for henholdsvis jordarbejde; asfaltarbejde; betonkonstruktioner; jern- og stålkonstruktioner samt som delindeks for hhv. lastvognskørsel og materiel og maskiner. Endvidere offentliggøres der et indeks for anlæg af veje, der er en sammenvejning af indeks for jordarbejde, asfaltarbejde og betonkonstruktioner.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Indekset er en kvartalvis opgørelse af omkostningerne forbundet med anlægsarbejde. Det opgøres for hhv. jordarbejde, asfaltarbejde, betonkonstruktioner, jern- og stålkonstruktioner samt som delindeks for hhv. lastvognskørsel og materiel og maskiner. Endvidere opgøres et samlet indeks for anlæg af veje, som er en sammenvejning af indeks for jordarbejde, asfaltarbejde og betonkonstruktion, og et driftsindeks, som er baseret på indeks for brændselsolier, delindeks for lastvognskørsel og materiel og maskiner, samt lønomkostninger.

De samlede omkostninger for anlægsarbejde dækker over de omkostninger der afholdes i forbindelse med udbygning af veje i Danmark. Omkostningsindekset er et vægtet indeks, hvilket betyder, at indeksene beregnes som vægtede gennemsnit af udviklingen i priserne for materialer og arbejdskraft. Indekset belyser udelukkende udviklingen i omkostningerne forbundet med anlægsarbejder, og siger altså ikke noget om det faktiske niveau for omkostningerne.

Indekset beregnes som et kædet fastvægts Laspeyres type indeks, og viser den kvartalsvise ændring i omkostningerne ved at købe en fast varekurv, som består af de materialer og arbejdskraft der er forbundet med anlægsarbejde.

Vægtgrundlaget for statistikken er udarbejdet i samarbejde med Vejdirektoratet, DSB og Dansk Byggeri i 1976 på baggrund af en analyse af igangværende og afsluttede anlægsarbejde. Ca. hvert femte år vurderes det, om dette fortsat er retvisende for det faktiske arbejde med anlæg af veje i Danmark. Enterprisereguleringsindeks for anlægsarbejde er blevet udarbejdet fra 1. kvartal 1995, hvor det afløste indeks for motorveje og hovedlandeveje. Fra 1. januar 2001 blev titlen: Enterprisereguleringsindeks for anlægsarbejde ændret til Omkostningsindeks for anlæg.

Vægtgrundlaget for indekset for anlæg af veje er fastlagt i samarbejde med Vejdirektoratet på baggrund af en analyse af en række færdiggjorte motorvejs- og hovedlandevejsarbejde. Indeksene for jordarbejde, asfaltarbejde og betonkonstruktioner bruges direkte i beregningen af indeks for anlæg af veje. De tre indeks indgår med en vægt på hhv. 38,0 pct. for jordarbejde, 41,5 pct. for asfaltarbejde og 20,5 pct. for betonkonstruktioner.

For alle indeks gælder, at de offentliggøres hhv. uden og med dagpenge indregnet. Der beregnes ikke en gennemsnitlig dagpengeudgift, da der er tale om meget forskelligartede opgaver, som i større eller mindre omfang er afhængige af vejforhold mv., samt fordi arbejdsgivernes brug af afskedigelser er meget varierende.

Frem til april 2004 beskriver begrebet "pris" de faktiske priser af producent eller importør ekskl. moms. Da der er tale om faktiske priser betyder det, at såvel generelle rabatter som de faktiske rabatter i princippet er modregnet i prisen.

Fra april 2004 beskriver begrebet "pris" importørernes købspriser ikke salgspriserne som tidligere. Herefter er prisbegrebet for de importerede varer faktiske købspriser c.i.f. (cost, insurance and freight; omkostninger forbundet med fragt og forsikring af det fragtede gods) ekskl. alle skatter og afgifter.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Indekset udgøres af separate indekser for jordarbejde, asfaltarbejde, betonkonstruktioner og jern- og stålkonstruktioner, samt delindeks for hhv. lastvognskørsel og materiel og maskiner. Endvidere offentliggøres der et driftsindeks, samt et indeks for anlæg af veje. Sidstnævnte er en sammenvejning af indeks for jordarbejde, asfaltarbejde og betonkonstruktioner.

2.3 Sektordækning

Anlægssektoren.

2.4 Begreber og definitioner

Materialepriser: Materialepriserne beregnes på grundlag af oplysninger, der indhentes fra prisindeks for indenlandsk vareforsyning samt specielt indhentede priser for lastvognskørsel.

Frem til april 2004 er prisbegrebet de faktiske priser ab producent eller importør ekskl. moms. At der er tale om faktiske priser betyder, at såvel generelle rabatter som de faktiske rabatter i princippet er modregnet i prisen.

Fra april 2004 er det importørernes købspriser, der indsamles og ikke salgspriserne som tidligere. Herefter er prisbegrebet for de importerede varer faktiske købspriser c.i.f.* ekskl. alle skatter og afgifter.

*Omkostninger forbundet med fragt og forsikring af det fragtede gods (cost, insurance and freight).

Lønomkostninger: Lønomkostningerne beregnes på grundlag af den overenskomst, der er indgået mellem Dansk Byggeri og 3F (tidligere SID) med tillæg af sociale omkostninger, dvs. lovpligtige og overenskomstmæssige arbejdsgiverbidrag.

For alle indeks gælder, at de offentliggøres hhv. uden og med dagpenge indregnet i maksimalt omfang. Der beregnes ikke en gennemsnitlig dagpengeudgift idet: - der er tale om meget forskelligartede opgaver, som i større eller mindre omfang er afhængige af vejrforhold mv. - arbejdsgivernes brug af afskedigelser er meget varierende.

Vægtgrundlag for indeks for anlæg af veje: Vægtgrundlaget for indekset for anlæg af veje er fastlagt i samarbejde med Vejdirektoratet på baggrund af en analyse af en række færdiggjorte motorvejs- og hovedlandevejsarbejder. Indeksene for jordarbejder, asfaltarbejde og betonkonstruktioner bruges direkte i beregningen af indeks for anlæg af veje. De tre indeks indgår med en vægt på hhv. 38,0 pct. for jordarbejde, 41,5 pct. for asfaltarbejde og 20,5 pct. for betonkonstruktioner.

Vægtgrundlaget for jord-, asfaltarbejdet og beton-, jern- og stålkonstruktioner er udarbejdet efter en analyse af afsluttede og igangværende anlægsarbejder og endelig fastlagt efter drøftelser mellem Vejdirektoratet, DSB og Dansk Byggeri.

For alle indeks findes underindeks for lønomkostninger og et antal hovedvaregrupper. Disse offentliggøres ikke, men oplyses ved henvendelse til Danmarks Statistik.

Delindeks for lastvognskørsel er baseret på prisen for en fast tjeneste (vejgodstransport) indrapporteret af udvalgte vognmandsfirmaer til Producentprisindeks for Tjenester (PRIS1515). Den bagvedliggende fordeling af omkostninger for denne tjeneste kendes derfor ikke.

2.5 Enheder

Omkostninger.

2.6 Population

Populationen omfatter de omkostninger for alle materialer og arbejdsomkostninger, der indgår i forbindelse med anlægsarbejde.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

1986-

2.9 Basisperiode

2015=100

2.10 Måleenhed

Indeksværdier og procentvise ændringer.

2.11 Referencetid

Omkostningsindeks for anlæg dækker den kvartalsvise udvikling, dvs. at den aktuelle indeksværdi er repræsentativ for omkostningerne i det pågældende kvartal.

2.12 Hyppighed

Kvartalsvist.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik § 8, stk. 1 jf. lovbekendtgørelse nr. 599 af 22. juni 2000. Rådets forordning (EF) nr. 1165/98 af 19. maj 1998 om konjunkturstatistik og Kommissionens forordning nr. 588/2001.

2.14 Indberetningsbyrde

Der er en minimal indberetningsbyrde forbundet, da langt størstedelen af dataene allerede indsamles til andre statistikker i Danmarks Statistik.

For information om hvordan de priser, der benyttes i Omkostningsindeks for anlæg, indberettes se statistikdokumentationen for Producent- og importprisindeks for varer og Producentprisindeks for tjenester.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på statistikken [emneside](#) eller fås ved henvendelse til Danmarks Statistik, Priser og Forbrug.

3 Statistisk behandling

Indeksene der indgår i Omkostningsindekset for anlæg beregnes på baggrund af oplysninger fra Prisindeks for indenlandsk vareforsyning, Producentprisindeks for tjenester), samt Bygge- og Anlægsoverenskomsten.

For alle indeks beregnes delindeks for lønomkostninger og et antal hovedvaregrupper, som sammenvejes til de endelige indeks. Vægtene udtrykker, hvor stor en andel lønomkostninger og de enkelte materiale- og materieltyper udgør af anlægsarbejdets samlede omkostninger og er baserede på en analyse af omkostninger for faktiske, afsluttede anlægsprojekter.

3.1 Kilder

Til Omkostningsindeks for anlæg anvendes hovedsageligt data, som allerede er indsamlet til andre statistikker i Danmarks Statistik.

Priser for materialer og materiel indhentes primært fra Prisindeks for indenlandsk vareforsyning, hvortil priserne indsamles månedsvist blandt producenter og importører. Se statistikdokumentationen for Producent- og importprisindeks for varer for mere herom. Priser for lastvognskørsel stammer fra vejgodstransport i Producentprisindeks for tjenester.

Frem til april 2004 er prisbegrebet her de faktiske priser af producent eller importør ekskl. moms. At der er tale om faktiske priser betyder, at såvel generelle rabatter som de faktiske rabatter i princippet er modregnet i prisen. Fra april 2004 er det importørernes købspriser, der indsamles og ikke salgspriserne som tidligere. Herefter er prisbegrebet for de importerede varer de faktiske købspriser c.i.f. (cost, insurance and freight; omkostninger forbundet med fragt og forsikring af det fragtede gods) ekskl. alle skatter og afgifter.

Lønomkostningerne beregnes på grundlag af den overenskomst (Bygge- og Anlægsoverenskomsten), der er indgået mellem Dansk Byggeri og Fagligt Fælles Forbund (3F) med tillæg af sociale omkostninger, dvs. lovpligtige og overenskomstmæssige arbejdsgiverbidrag.

For alle indeks gælder, at de beregnes hhv. med og uden dagpenge indregnet i maksimalt omfang. Der beregnes ikke en gennemsnitlig dagpengeudgift idet at der er tale om meget forskelligartede opgaver, som i større eller mindre omfang er afhængige af vejrforhold mv., samt at arbejdsgivernes brug af afskedigelser er meget varierende.

Vægtgrundlaget for indeksene for jordarbejder, asfaltarbejder, betonkonstruktioner og jern- og stålkonstruktioner er udarbejdet i 1976 efter en analyse af en række afsluttede og igangværende anlægsprojekter og er endelig fastlagt efter drøftelser mellem Vejdirektoratet, DSB og Dansk Byggeri. Vægtene udtrykker, hvor stor en andel lønomkostninger og de enkelte materialetyper udgør af anlægsarbejdets samlede omkostninger. Vægtgrundlaget bliver løbende reevalueret ca. hvert 5. år, senest i 2015, hvor det oprindelige vægtgrundlag blev vurderet til fortsat at være gyldigt.

Vægtgrundlaget for anlæg af veje er fastlagt i 1995 i samarbejde med Vejdirektoratet på baggrund af en analyse af en række færdiggjorte motorvejs- og hovedlandevejsarbejde. Indeksene for jordarbejde, asfaltarbejde og betonkonstruktioner bruges direkte i beregningen af indeks for anlæg af veje, hvor de tre indeks indgår med en vægt på hhv. 38,0 pct. for jordarbejde, 41,5 pct. for asfaltarbejde og 20,5 pct for betonkonstruktioner.

3.2 Indsamlingshyppighed

Primært kvartalsvist. For varer der indgår i Producentprisindeks for indenlandsk vareforsyning benyttes priser fra medio den sidste måned i kvartalet som repræsentative for kvartalet. Enkelte omkostninger indsamles årligt, eller fx i forbindelse med nye overenskomstaftaler.

3.3 Indsamlingsmetode

Priser på materialer fra Producentprisindeks for indenlandsk vareforsyning indsamles via en digital indberetningsblanket på <http://www.Virk.dk>, som sendes til udvalgte virksomheder. Her ud over indsamles priser fra internettet. Lønomkostninger indhentes fra Bygge- og Anlægsoverenskomsten, der er indgået mellem Dansk Byggeri og Fagligt Fælles Forbund (3F).

3.4 Datavalidering

Den første datavalidering sker, når de indberettede priser indlæses i Danmarks Statistik. Her foretages der en automatisk test for usædvanlige ændringer og store udsving. De priser der overskrider en fastsat grænseværdi undersøges manuelt og accepteres kun, hvis de indberettende virksomheder kan redegøre for den usædvanlige udvikling.

Når alle priser er modtaget og indlæst i Danmarks Statistiks beregningssystem, genererer systemet en samlet liste, der inkluderer alle prisændringer, som igen kontrolleres manuelt. Den endelige validering af data er en kvalitetsmæssig vurdering af de beregnede indeks.

3.5 Databehandling

Omkostningsindekset for anlæg opgøres efter et hierarkisk system, hvor de indsamlede priser i første omgang inddeles i en række produktgrupper. Disse aggregeres efterfølgende til basisaggregater, på baggrund af hvilke der beregnes basispriser som geometriske gennemsnit. På baggrund af basispriserne beregnes basisindeks som udviklingen mellem basispriserne i to på hinanden følgende perioder. Basisindeksene er således det mest detaljerede indeksniveau. Basisindeksene sammenvejes efterfølgende på baggrund af Laspeyres type indeks formel til aggregerede delindeks, som endeligt sammenvejes til aggregerede totalindeks, som er det øverste niveau i indekshierarkiet.

For alle indeks beregnes delindeks for lønomkostninger og et antal hovedvaregrupper, som sammenvægtes til de endelige indeks. Sammenvejningen fra enkeltpriser og hele vejen op til totalindeks sker på baggrund af såkaldte klassifikationskoder og vægte for de forskellige typer af anlægsarbejde.

Der udarbejdes totalindeks er for Anlæg af veje, Jordarbejde, Asfaltarbejde, Betonkonstruktioner, Jernkonstruktioner og Drift, samt delindeks for Materiel og maskiner, samt Lastvognskørsel.

3.6 Korrektion

Over tid sker der en vis udskiftning, af de varer, hvis priser indgår i beregningen af Omkostningsindekset for anlæg. Da de nye varer kan have en anden kvalitet end de varer der udgår, foretages der løbende kvalitetskorrektioner af disse.

Herudover foretages der ikke korrektioner af data udover, hvad der allerede er beskrevet under Datavalidering og Databehandling.

4 Relevans

Omkostningsindekset for anlæg har til formål at belyse udviklingen i omkostninger ved anlægsarbejde i Danmark. Omkostningsindekset for anlæg benyttes primært til kontraktregulering, samt til at følge inflationsudviklingen inden for anlægsarbejde. De primære brugere af indekset er byggeorganisationer, entreprenører, bygherrer, håndværkere, advokater og offentlige institutioner.

4.1 Brugerbehov

Omkostningsindeks for anlæg har to primære anvendelser. Indekset bruges dels til at prisregulere anlægskontrakter og dels til at følge inflationsudviklingen inden for anlægsarbejde. Brugere af indeksene er primært byggeorganisationer, entreprenører, bygherrer, håndværkere, advokater og offentlige institutioner.

4.2 Brugertilfredshed

Der indsamles ikke regelmæssigt viden om brugernes tilfredshed med statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Omkostningsindeks for anlæg vurderes som værende af høj kvalitet, samt retvisende for den generelle udvikling i omkostningerne ved anlægsbyggeri i Danmark. Vægtgrundlaget er udarbejdet efter en analyse af en række faktiske anlægsprojekter. Derfor kan ændringer i branchens brug af varer, usædvanlige prisændringer mm. påvirke vægtgrundlagets præcision. Vægtgrundlaget blev senest i 2015 vurderet til at være repræsentativt for det typiske anlægsarbejde.

For information om usikkerhed ved prisindsamling se statistikdokumentationen for Producent- og importprisindeks for varer.

5.1 Samlet præcision

Vægtgrundlaget for indeksene for jordarbejder, asfaltarbejder, betonkonstruktioner og jern- og stålkonstruktioner er udarbejdet i 1976 efter en analyse af en række faktiske afsluttede og igangværende anlægsprojekter og er endelig fastlagt efter drøftelser mellem Vejdirektoratet, DSB og Dansk Byggeri. Vægtgrundlaget for indeks for anlæg af vej blev udarbejdet i 1995 i samarbejde med Vejdirektoratet, efter en analyse af en række færdiggjorte lande- og motorvejsprojekter. Vægtene udtrykker, hvor stor en andel lønomkostninger og de enkelte materialetyper udgør af anlægsarbejdets samlede omkostninger. Indekset bygger derved i høj grad på antagelsen om, at de udvalgte anlægsprojekter, som ligger til grund for beregningen af indekset, er repræsentative for det anlægsbyggeri i Danmark. Såfremt der sker en ændring i de typiske anlægsbyggeri, vil dette være en kilde til øget usikkerhed hvad angår indeksets præcision. Vægtgrundlaget bliver løbende reevalueret ca. hvert 5. år, senest i 2015, hvor det oprindelige vægtgrundlag blev vurderet til fortsat at være gyldigt.

Statistikken er primært baseret på allerede validerede priser fra Producent- og importprisindeks for varer, samt den aktuelle overenskomst mellem Dansk Byggeri og 3F. Det er ikke muligt at beregne et samlet mål for usikkerheden for stikprøven der ligger bag beregningen af indekset, da denne ikke er udtrukket simpelt tilfældigt. Repræsentantvarerne bag indekset er dog udvalgt på baggrund af en analyse af en række igangværende og afsluttede anlægsopgaver bearbejdet i samarbejde med Vejdirektoratet, Dansk Byggeri og DSB, og udvalgt efter et princip om betydelighed og repræsentativitet. Det antages derfor, at prisudviklingen i stikprøven er retvisende for prisudviklingen i populationen. Der henvises endvidere til statistikdokumentationen for Producent- og importprisindeks for varer.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Der er ikke foretaget en beregning af stikprøveusikkerheden for Omkostningsindekset for anlæg, da datagrundlaget der ligger til grund for dette ikke er udtrukket simpelt tilfældigt.

Langt størstedelen af priserne der indgår i beregningen af indekset stammer fra Prisindeks for indenlandsk vareforsyning, hvor de deltagende virksomheder inden for udvalgte varegrupper vælges efter et 'top-down' princip, med udgangspunkt i virksomhedernes omsætningsværdier. På den måde sikres det, at stikprøven dækker minimum 70 pct. af dansk produktion og import, og prisudviklingen i stikprøven antages derfor at være repræsentativ for prisudviklingen i populationen. Såfremt prisudviklingen for de varer der ikke er medtaget afviger fra de inkluderede varer, kan dette være en kilde til usikkerhed. For mere information se statistikdokumentationen for Producent- og importprisindeks for varer.

5.3 Anden usikkerhed

Udskiftning af varer: Omkostningsindeks for anlæg beregnes som et fastkurvsindeks af Laspeyres-typen. Det betyder, at der i forbindelse med beregningen af indekset forudsættes en uændret sammensætning af varekurven. I virkelighedens verden substituerer virksomhederne mellem produkter af forskellige grunde, fx pga. ændrede relative priser, præferencer eller teknologisk udvikling. Det betyder, at den beregnede prisudvikling i indekset i visse tilfælde ikke præcist modsvarer den oplevede prisudvikling hos virksomhederne, da de fx kan substituere væk fra produkter, der stiger relativt meget i pris. Denne usikkerhed forsøges minimeret ved løbende stikprøveopdatering samt ved kontakt med virksomheder der løbende samt systematisk ca. hvert andet år anmodes om at gennemgå de varer for hvilke de indberetter priser med henblik på at vurdere, om disse fortsat er repræsentative for virksomhedens salg og/eller import.

Ved udskiftning i den faste varekurv kan nye varer have en anden kvalitet end de varer der udgår. Der foretages derfor løbende kvalitetskorrektioner af disse vare. Ved udskiftning af en vare medtages den nye vare først i prisberegningen, når der foreligger to på hinanden følgende prisobservationer for den pågældende vare.

Indberetningsfejl: I forbindelse med virksomhedernes indberetning af priser på varer, kan der opstå fejl som følge af, at virksomheden enten indberetter en forkert pris for en given vare, eller indberetter prisen for en forkert vare. Dette skyldes som regel misforståelser, og søges imødekommet ved en løbende dialog mellem virksomhederne og Danmarks Statistik. Der kan ligeledes opstå fejl i forbindelse med den efterfølgende registrering af oplysningerne i Danmarks Statistik. Der undersøges dog både maskinelt og manuelt for denne type af fejl, og disse skønnes derfor ikke at være kilde til væsentlig usikkerhed. Bortfald som resultat af manglende indberetninger fra firmaer er på mindre end 1 pct. pr. kvartal. Ved bortfald bliver manglende priser typisk estimeret ved at videreføre en tidligere pris. Ved bortfald for væsentlige varer kan der forekomme prisimputering. Er prisen uændret i en periode på 13 måneder, vil den pågældende indberetter blive kontaktet for at undersøge, om der er tale om fejl i indberetningen.

Indeksberegning: Beregningen af Omkostningsindeks for anlæg foretages maskinelt i et dedikeret indeksberegningssystem. Sandsynligheden for beregningsfejl vurderes derfor som værende ubetydelige.

Vægtgrundlaget for indekserne for jordarbejder, asfaltarbejder, betonkonstruktioner og jern- og stålkonstruktioner er udarbejdet i 1976 efter en analyse af en række afsluttede og igangværende anlægsprojekter og er endelig fastlagt efter drøftelser mellem Vejdirektoratet, DSB og Dansk Byggeri. Vægtene udtrykker, hvor stor en andel lønomkostninger og de enkelte materialetyper udgør af anlægsarbejdets samlede omkostninger. Statistikken antages at være retvisende for den faktiske udvikling i omkostningerne for typiske anlægsopgaver i Danmark. Omvendt betyder det også, at indekset er mindre retvisende for anlægsopgaver der afviger for typiske anlægsopgaver. Ligeledes kan indeksets repræsentativitet for de faktiske anlægsopgaver falde, jo længere væk fra vægtreferenceperiode man bevæger sig, eller hvis der sker et skift i de materialer, der indgår i gængse anlægsopgaver. Dette søges imødekommet ved en reevaluering af vægtene ca. hvert 5. år, senest i 2015, hvor det oprindelige vægtgrundlag blev vurderet til fortsat at være tilstrækkeligt.

Omkostningsindeks for anlæg bygger på antagelsen af, at udviklingen i de priser som indgår i beregningen af indekset, er retvisende og repræsentative for den faktiske prisudvikling på de relevante varegrupper. Da de relevante varer ikke er udvalgt med det specifikke indeks for øje, antages det at disse er repræsentative for de materialer, som indgår i udførelsen af anlægsarbejde.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Den samlede vurdering af de data der ligger til grund for beregningen af Omkostningsindekset for anlæg er, at disse generelt er af høj kvalitet og repræsentative for prisudviklingen på de varer, der indgår i forbindelse med anlægsarbejde i Danmark. Indekset bygger desuden primært på allerede eksisterende og fejlsøgte data.

Det er ikke muligt at angive et samlet mål for usikkerheden af indekset. Dækningsfejl kan opstå, hvis det viser sig, at den udtrukne stikprøve ikke er repræsentativ for markedet eller som følge af kvalitetsændringer for en given vare. Ligeledes kan misforståelser hos indberetteren omkring hvilke vare der skal indberettes priser for resultere i målefejl og manglende indberetninger. For at imødekomme dette, monitoreres kvaliteten af det bagvedliggende data løbende, og der sættes ind der hvor det vurderes, at kvaliteten kan gives et løft. Kvalitetsarbejdet består bl.a. i at udskifte og øge stikprøven med nye virksomheder, bede eksisterende indberettere om at indberette flere priser, og/eller anvende bedre prismetoder til at definere og beregne priserne. Løbende dialog med virksomhederne har desuden til formål at mindske misforståelser og minimere bortfald som følge af helt eller delvist manglende indberetninger.

Ligeledes for at sikre kvaliteten af indekset, foregår beregningen af dette desuden maskinelt i et dedikeret prisindekssystem. Fejl kan opstå under indberetning af priser, enten hos indberettende firmaer eller hos Danmarks Statistik, men dette imødegås med løbende overvågning af indberettede priser.

Det vurderes generelt, at usikkerheden er størst på det mest detaljerede niveau, mens denne falder i takt med, at man bevæger sig på mere aggregerede niveauer. Det løbende arbejde med monitorering og forbedring af kvaliteten af både data og vægtgrundlaget betyder dog, at indekset helt overordnet vurderes som værende af høj kvalitet, samt retvisende for udviklingen i omkostningerne forbundet med anlægsarbejde i Danmark. Vægtene reevalueres ca. hvert femte år for at sikre, at disse fortsat er aktuelle.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der offentliggøres kun endelige tal. Som udgangspunkt foretages der ingen revisioner, med mindre der konstateres beregningsfejl i allerede offentliggjorte tal.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres kvartalsvist ca. 60 dage efter kvartalets ophør. Dvs. primo marts (4. kvartal), primo juni (1. kvartal), primo september (2. kvartal) og primo december (3. kvartal). Årstal offentliggøres en gang årligt, i forbindelse med offentliggørelsen af tal for 4. kvartal. Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Der udgives kun endelige tal. Statistikken offentliggøres kvartalsvist ca. 60 dage efter kvartalets ophør. Dvs. 4. kvartal offentliggøres primo marts, 1. kvartal primo juni, 2. kvartal primo september og 3. kvartal primo december.

Der offentliggøres årstal én gang årligt i forbindelse med offentliggørelsen af 4. kvartal, primo marts.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Indekset for hovedlandeveje blev første gang beregnet for 1. kvartal 1959 og indekset for motorvejsarbejder i 1. kvartal 1967 med 1. kvartal 1965 lig 100.

Indeksene har siden da ændret vægtgrundlag og beregningsmetoder flere gange, hvorfor de ikke er direkte sammenlignelige over tid, hvis der ses på hele perioden fra 1959 til i dag.

Hos det norske statistikbureau, (Statistisk Sentralbyrå) udarbejdes et anlægsindeks for vejanlæg som er sammenligneligt med det danske.

7.1 International sammenlignelighed

Det norske statistikbureau (Statistisk Sentralbyrå) har produceret omkostningsindeks for vejanlæg siden 1985. Indeksene er en inputprisindeks og måler prisudviklingen produktionsfaktorerne i anlægsarbejdet. Prisændringerne for materialer, arbejdskraft, maskiner og transport sammenvægtes til totalindeks, som det også gør sig gældende for det danske indeks. Det norske og det danske totalindeks vil således være sammenlignelige.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Indekset for hovedlandeveje blev første gang beregnet for marts 1959 og indekset for motorvejsarbejder i marts 1967 med marts 1965 lig 100.

I forbindelse med at Danmarks Statistik fra marts 1971 påbegyndte offentliggørelsen af vejindeksene blev indeksenenes vægtgrundlag justeret. Samtidig blev året 1968 sat lig 100.

Beregning for Lønomkostninger i vejindeksene baseredes oprindeligt på faktiske lønninger, men i 1976 begyndte man at anvende de overenskomstmæssigt fastsatte lønninger. Samme år blev vægtgrundlaget for jordarbejde, asfaltarbejde, betonkonstruktioner og jernkonstruktioner udarbejdet og offentliggjort.

I juni 1996 blev omkostningsindekset for anlæg af veje offentliggjort for første gang. Etableringen af det nye indeks skete med henblik på en forenkling, idet det nye indeks på længere sigt skal erstatte indeksene for motorvejs- og hovedlandevejsarbejder. Et led i forenklingen var at entreprisereguleringsindekset for hhv. jordarbejder, asfaltarbejde og betonarbejde bruges direkte i beregningen af det nye indeks.

Fra 1. januar 2001 er titlen "Enterprisereguleringsindeks for anlægsarbejder" ændret til "Omkostningsindeks for anlæg".

Fra og med 1. kvartal 2016 ændres basisåret, således at indekset nu opgøres med 2015 =100.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Omkostningsindekset for anlæg bygger i høj grad på materialepriser stammende fra Prisindeks for indenlandsk vareforsyning (PRIS1115), som ligeledes offentliggøres af Danmarks Statistik. Prisindeks for indenlandsk vareforsyning beskriver udviklingen i priserne på varer i første omsætningsled (business-to-business), for varer der er produceret i Danmark til hjemmemarked og eksport, samt for varer der importeres til Danmark. For mere herom henvises til statistikdokumentationen for Producent- og importprisindeks for varer.

Priser for lastvognskørsel stammer fra vejgodstransport i Producentprisindeks for tjenester (PRIS1515). For mere information se statistikdokumentationen for Producentprisindeks for tjenester.

7.4 Intern konsistens

Ved beregningen af prisindeks tages der udgangspunkt i prisudviklingen (prisrelativet) for det enkelte produkt i stikprøven. Dermed kan sammensætningen af produkter under en produktgruppe være baseret på fx forskellige mængder og mængdeenheder. Hvis fx et halvt kg. af vare 1A stiger 4 pct. i pris og 1 kg af vare 2A stiger 6 pct. i pris, kan den gennemsnitlige prisstigning beregnes til 5 pct. for produkt A, som begge varer tilhører.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Omkostningsindeks for anlæg](#). Derudover indgår tallene i [årspublikationerne](#) Statistisk Årbog og Statistisk Tiårsoversigt. Se også mere på statistikken [emneside](#).

Det er muligt at abonnere på mere detaljerede oplysninger. Abonnementet bliver tilsendt kvartalsvist pr. e-mail. [Bestil abonnement](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Der udgives ingen særskilt Nyt for denne statistik. Kommende udgivelser kan findes i [Udgivelseskalenderen](#)

8.5 Publikationer

Statistikken indgår i [publikationerne](#) *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*.

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Omkostningsindeks for anlæg](#) i følgende tabeller:

- [BYG61](#): Omkostningsindeks for anlæg efter indekstype, enhed og tid (kvartal)
- [BYG71](#): Omkostningsindeks for anlæg efter indekstype, enhed og tid (år)

8.7 Adgang til mikrodata

Grundmaterialet opbevares i registerform. Det er ikke muligt at foretage særkørsler på grundmaterialet.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretoneringspolitik

Alle statistikker i Danmarks Statistik følger følgende [Datafortrolighedspolitik](#).

8.10 Diskretonering og databehandling

For Omkostningsindeks for anlæg offentliggøres udelukkende aggregerede indeks, hvorfor diskretonering ikke er relevant for denne statistik.

8.11 Reference til metodedokumenter

En nærmere metodebeskrivelse findes i metodepapiret [Indeksregninger i Danmarks Statistik](#).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Priser og Forbrug. Kontaktpersonen for statistikken er Peter Fink-Jensen, tlf: 21 34 76 92 og e-mail: PFJ@dst.dk.